Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0502U000385

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-10-2002

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горін Микола Олександрович

2. Gorin Nikolay Alexandrovich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 03.00.18

Назва наукової спеціальності: Ґрунтознавство

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 15-10-2002

Спеціальність за освітою: 1502

Місце роботи здобувача: Харківський державний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Код за ЄДРПОУ: 00493764

Місцезнаходження: 62483, Україна, м. Харків, п/в "Комуніст-1", ХДАУ, корп.1, к.304

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство агропромислового комплексу України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.354.01

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут грунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: вул. Чайковська, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський державний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Код за ЄДРПОУ: 00493764

Місцезнаходження: 62483, Україна, м. Харків, п/в "Комуніст-1", ХДАУ, корп.1, к.304

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство агропромислового комплексу України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.05.29

Тема дисертації:

1. Заплавне грунтотворення Полісся та Лісостепу України (еволюція, біогеохімія, окультурювання)

2. The Flood Soil formation in Polssya and Forest-Steppe Zone of Ukraine (evolution, biogeochemistry, cultivation)

Реферат/анотація:

1. Об'єкт - природний заплавний педолітогенез та породжені ним молоді, екологічно вразливі, строкато-мозаїчні, динамічні алювіальні та торфові грунти заплав Полісся та Лісостепу України (в басейнах Дніпра, С.Донця) та інших держав. Мета - поглиблений аналіз наслідків корегуючого впливу антропогенної діяльності на сформовані в долинних ландшафтах заплавні грунти; створення екологізованих поліваріантних моделей культурного педогенезу в заплавно-долинних ландшафтах. Методи дослідження та апаратура - стаціонарно-польовий, історико-генетичний -(еволюційний), біогеохімічний (ландшафтно-геохімічний), методи із застосуванням інформаційних технологій; дані оброблялись математично із застосуванням пакетів прикладних програм MathCAD 6.0 Plus, Statistica 5.0. Теоретичні результати - сформульовано концептуальну уяву про заплавно-долинний педолітогенез в його еволюційному розвороті, встановлено закономірності природного грунтотворення та внесені в нього корективи в процесі окультурювання заплавних екосистем

поліфункціонального призначення; розроблено ландшафтну типологію заплавних земель як основу екологічно вивірених стратегій господарювання в межах долинних ландшафтів; оновлено на біосфероцентричних засадах теоретичні основи фітоагрохімічного окультурювання цілинних заплавних грунтів; деталізовано біогеохімічні, екологічні закономірності та еволюційна направленість окультурюючої корекції природного заплавного грунтотворення; запропоновано екологізовані підходи до розв'язання колізії між підвищенням біопродуктивності заплавних екосистем і зменшенням грунтово-ценотичного біорізноманіття в процесі фітоагрохімічного окультурювання цілинних ґрунтів; запропоновано незалежну екологічну експертизу проектів організації території заплавних земель, оновлено сценарії раціонального використання земель заплавних екосистем. Практичні результати - фітоагрохімічне окультурювання цілинних заплавних ґрунтів з урахуванням розробленої ландшафтно-екологічної типології земель; біосфероцентричні засади окультурюючої корекції заплавного грунтотворення. Новизна - екоетичні підходи до окультурювання заплавно-долинних грунтів, фітоагрохімічне окультурювання їх цілинних варіантів в екологізованих системах земле користування, деталізація еко-біогеохімічних закономірностей та еволюційного спрямування заплавного грунтотворення (в т.ч. його окультурюючої корекції), досвід проведення незалежної екологічної експертизи. Ступінь впровадження - теорія і практика фітоагрохімічного окультурювання заплавних ґрунтів, ландшафтно-екологічна типологія заплавних земель, екоетичні підходи до земпроектування та господарського використання заплавно-долинних ландшафтів прийняті до впровадження Головним управлінням сільського господарства і продовольства Харківської облдержадміністрації, Харківським обласним управлінням земельних ресурсів, Інститутом землеустрою УААН; біосфероцентричні засади окультурюючої корекції заплавного грунтотворення запроваджені в навчальний процес 6-ти харківських вузів, Чернівецького НУ ім. Ю.Федьковича; розроблені за новою спеціалізацією "еколог с.-г. територій і підприємств" навчальний план і методичне забезпечення запроваджені в навчальний процес Харківського НАУ; на підставі рекомендацій в Харківській обл. організовані ландшафтнii заказники; пропозиції по проведенню незалежної екологічної експертизи проектів впроваджено в експертну практику управління екобезпеки Харківської обл. Рекомендації з екологізації заплавного землекористування доведені до широкого загалу агрономів, землевпорядників, економістів, екологів, інших фахівців, фермерів, землевласників і використовуються в Україні, інших державах при здійсненні земельної реформи, проведенні екологічної експертизи, в рекреаційній, природоохоронній, інших галузях екосоціальної діяльності, де є попит на оновлення стосунків людини з землею. Галузь - екологізація аграрного виробництва, педагогічного процесу та земпроектної справи.

2. Object of the investigation - natural flood plain pedolitogenesis and produced by it young, ecological vulnerable, kaleidoscopic, dynamical alluvial and peat soils of flood lands of Polissya and Forest-Steppe of Ukraine (basins of Dnipro, S.Dinets) and other countries. Aim of investigation - deep analysis of the results of correcting effect of anthropogenic activity upon flood soils formed in the valley landscape; making of ecology-oriented multivariant models of cultural pedogenesis in flood land and valley landscapes. The methods of the investigations and equipment - stationary-field, historical-genetic (evolutional), biogeochemical (landscape-geochemical), methods with application of information technologies; the data were processed mathematically using application packages MathCAD 6.0 Plus, Statistica 5.0. The theoretical results. Conceptual idea of evolutionally developed flood land and valley pedogenesis has been formulated, regularities of natural soil formation and corrections introduced into it in the process of cultivation of food plain ecosystems of polyfunctional destination have been established; landscape typology of flood land as a basis of ecologically proved business managing within valley landscapes has been developed; theoretical bases of phytoagrochemical cultivation of virgin flood lands have been updated on the base of biosphere-centered principles; biogeochemical, ecological regularities and evolutional trends of cultivating correction of natural flood soil formation have been itemized; ecology-directed approaches to settling the collision between increase of bio-productivity of flood land ecosystems and reduction of soil-cenotic biological diversity in the process of phytoagrochemical cultivation of virgin soils have been proposed; independent ecological expertise of projects aimed at management of flood land territories has been proposed; scenarios of rational using of flood land ecosystems have been updated. The practical results - phytoagrochemical cultivation of virgin soils with the

account of the carried out landscape-ecological land typology; biosphere-centered principles of cultivating correction of flood soil formation. Innovations - ecoethic approaches to cultivating of flood land and valley soils, phytoagrochemical cultivation of their virgin variants in ecology-oriented systems of land management, itemizing of eco-biogeochemical regularities and evolution tredts of flood soil formation (including its cultivating correction), experience of executing of independent ecological expertise.The degree of implementation. Theory and practice of phytoagrochemical cultivation of flood land soils, landscape ecological typology of flood land, ecoethic approaches to land planning and farm using of flood land and valley landscapes are approved for implementation by Central Directorate of agriculture and foodstuffs of Kharkiv region state administration, Kharkiv oblast land resources department, the Land Management Institute of UAAS; biosphere-centered principles of cultivating correction of flood soil formation were introduced in the syllabuses of 6 Kharkiv educational institutions and Yur. Fedkovych Chernovtsy National University; the teaching syllabus and methodological support developed for the new speciality "ecologist of agricultural territories and enterenterprises" are implemented in the educational process at Kharkiv NAU; in Kharkiv oblast landscape reservation were arranged based on author's recommendations, also proposals on independent expertise of projects were introduced in expert practice of Kharkiv oblast ecological security department. Wide community of agronomists, land surveyors, farming economists, ecologists etc and land owners got open access to all these recommendations, which are used in Ukraine, other countries during land reforms, ecological expertise, in recreational, environmental and other ecosocial activities, having urgent necessity in modernizing relationship between man and earth. Area of application - ecologization of agriculture, pedagogical process, land usemanagement.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тихоненко Д.Г.
2. Tykhonenko D.G.

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Травлеєв А.П.
2. Травлеєв А.П.

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Красєха Є.Н.
2. Красєха Є.Н.

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Топольний Ф.П.

2. Топольний Ф.П.

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Медведєв В.В.

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Медведєв В.В.

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.